

VLAAMSE ADVIESCOMMISSIE VOOR VOLKSRAADPLEGINGEN

VAV/2009/3

In haar vergadering van maandag 15 juni 2009, om 10.00 uur, brengt de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen, samengesteld uit:

De heer Brecht Steen, Voorzitter,

De Heer Johan Ackaert,

De heer Jean Dujardin

Mevrouw Cathy Van Durmen

Mevrouw Raymonde Rommel , stemgerechtigde leden

De heer Joan Halsberghe, lid met raadgevende stem

De heer Rudy Janssens, secretaris

naar aanleiding van een aantal vragen van de stad Poperinge met betrekking tot de heraanleg van de Grote Markt in die gemeente, het hierna volgende advies uit.

Vooraf:

Het eigenlijke voorwerp van deze adviesvraag, met name de heraanleg van de Grote Markt van Poperinge, maakte al het voorwerp uit van een advies van deze commissie van 23 maart 2009 (VAV/2009/2. Na ontvangst van dit advies, stelde de stad Poperinge een aantal bijkomende vragen, die het onderwerp uitmaken van de vergadering van de adviescommissie van heden.

Vraag 1:

Heeft een stellen van een op basis van artikel 214, §1, van het Gemeentedecreet uitgesloten vraag invloed op de ontvankelijkheid van de aanvraag tot het organiseren

van een volksraadpleging?

Als de vraag die betrekking heeft op een onderwerp dat krachtens artikel 214, § 1 van het Gemeentedecreet is uitgesloten, de enige vraag is die voorkomt in de aanvraag tot het organiseren van een gemeentelijke volksraadpleging, is die aanvraag uiteraard onontvankelijk.

Als naast de uitgesloten vraag nog andere vragen in de aanvraag tot het organiseren van een gemeentelijke volksraadpleging voorkomen, dan is die aanvraag in beginsel ontvankelijk wat de overige vragen betreft, tenzij die overige vragen onlosmakelijk zijn verbonden met de vraag die betrekking heeft op een uitgesloten onderwerp.

De adviescommissie is van oordeel dat dit verband onlosmakelijk is, wanneer het *werkelijke voorwerp* van de voorgenomen volksraadpleging en van de overige voorgestelde vragen samenvalt met het voorwerp van de verboden vraag, of anders gesteld, wanneer het antwoord op de overblijvende vragen *noodzakelijk én uitsluitend* een antwoord geeft op de verboden vraag.

Vraag 2

Moeten de vragen een en twee als ontvankelijke vragen beoordeeld worden, gelet op de ter beschikking gestelde informatie en het zowel inhoudelijke, technische als financieel onlosmakelijk verband tussen de drie vragen onderling en met de derde vraag in het bijzonder?

Initieel legde het Platform “Poperinge Ondersteboven” (hierna: het Platform) volgende vragen aan de beoordeling van de Commissie voor, wat aanleiding gaf tot het advies VAV/2009/2:

1. Moet de Grote Markt worden gemoderniseerd: ja of neen? (hierna: vraag 1)
2. Moet de parking Grote Markt ondergronds worden aangelegd: ja of neen? (hierna: vraag 2)

3. Moet het betalend parkeren worden ingevoerd: ja of neen? (hierna: vraag 3)

De problematiek die in de voorliggende vraag door de Stad Poperinge aan de orde wordt gesteld, is de relatie tussen de initieel door het Platform voorgestelde vragen 1 en 2 enerzijds en vraag 3 (die betrekking heeft op een retributie en dus in se niet het voorwerp zou kunnen uitmaken van een gemeentelijke volksraadpleging overeenkomstig artikel 214, §1, van het Gemeentedecreet) anderzijds, meer bepaald of de onontvankelijkheid van vraag 3 ook de onontvankelijkheid van vragen 1 en 2 tot gevolg heeft.

Zoals de vraag wordt gesteld, gaat de stad Poperinge er van uit dat de drie vragen onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. De stad vraagt zich af of de overige twee vragen door dit verband wel als ontvankelijke vragen kunnen worden beschouwd.

In dat verband stelde de Commissie in haar hierboven vermelde advies VABV/2009/2 van 23 maart 2009 het volgende:

“Hoewel de vragen 1 en 2 op zichzelf beoordeeld, het voorwerp kunnen uitmaken van een gemeentelijke volksraadpleging, is het niet uitgesloten dat de derde vraag de geldigheid van die twee vragen hypothekeert. Dat is niet name het geval wanneer zou blijken dat de drie vragen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en bijvoorbeeld het betalend maken van het parkeren in het centrum afhankelijk is van de modernisering van de markt en/of de aanleg van een ondergrondse parking of omgekeerd. In dat geval zou immers het geheel van de vragen handelen over een retributie. De VAV heeft echter onvoldoende kennis van het dossier om hierover een uitspraak te doen. Het komt derhalve aan de gemeenteraad toe, desgevallend na advies van de commissie, om hierover een standpunt in te nemen.”

De stad Poperinge maakte, naar aanleiding van de bijkomende vragen die zij de Commissie stelt, een uitgebreid dossier over. Uit dat dossier leidt de commissie af dat de ganse problematiek zich situeert rond de heraanleg van de Grote Markt van de stad,

die verkeersluw wordt, een ondergrondse parking en de daaruit voortvloeiende hertekening van de verkeersstromen waaraan de invoering van betalend parkeren in de aanpalende straten van de Grote Markt wordt gekoppeld. Voor zover het dossier betrekking heeft op “betalend parkeren” meent de Commissie dat daarmee enkel bedoeld wordt de invoering (of de uitbreiding van de bestaande perimeter) van het betalend parkeren rond de Grote Markt, m.a.w. het betalend parkeren op de openbare weg en *niet* het betalend parkeren in de ondergrondse parking. De invoering (of uitbreiding) van het betalend parkeren op de openbare weg wordt hoofdzakelijk ingevoerd met het oog op een zo functioneel mogelijk organiseren van de mobiliteits- en parkeerproblematiek in het bedoelde gebied (m.n. verdrijving van langparkeerders); tegelijk zal de opbrengst van het betalend parkeren worden gebruikt om het ganse project gedeeltelijk te financieren.

Met de weinige gegevens waarover de Commissie bij het uitbrengen van haar advies VAV/2009/2 beschikte, heeft zij geoordeeld dat het niet uit te sluiten viel dat in werkelijkheid het financiële aspect van het ganse project de determinerende factor van de vraagstellingen was en dat derhalve vraag 3 niet kon worden losgekoppeld van en hetzelfde voorwerp had als de vragen 1 en 2.

Uit de gegevens waarover de Commissie nu beschikt, blijkt niet dat het ganse project en een optimale regeling van het parkeergegeven op de Grote Markt en in de onmiddellijke omgeving uitsluitend kan worden gerealiseerd door het betalend parkeren uit te breiden. Het komt de Commissie voor dat dezelfde doelstellingen ook door andere financiële en beleidsmaatregelen kunnen worden bereikt, m.a.w. dat er naast de invoering van een retributiereglement in de aanpalende straten alternatieven mogelijk zijn voor het verkeersluw maken van de markt en de aanpalende straten.

In dat verband wenst de Commissie trouwens nog te verwijzen naar een advies dat zij uitbracht op 10 juli 1998 (VAV/1998/9) naar aanleiding van de vraag “*Dient het gemeentebestuur er voor te zorgen dat er in Gent gratis openbaar vervoer komt zoals in Hasselt? Ja of Neen?*” en waaromtrent zij stelde:

“De Commissie wil hiermee niet zeggen dat artikel 323 van de nieuwe gemeentewet per definitie zou betekenen dat elk onderwerp met financiële repercussies van een raadpleging zou zijn uitgesloten”.

De conclusie is dan ook dat hoewel er tussen het betalen parkeren enerzijds en de heraanleg van de grote markt en de bouw van een ondergrondse parking onbetwistbaar een inhoudelijk, technisch en financieel verband bestaat, dit verband niet van die aard is dat de drie vragen hetzelfde voorwerp hebben. De gemeente beschikt immers over verschillende mogelijkheden om de mobiliteits- en parkeerproblematiek die met het heraanleggen van de Grote Markt gepaard gaat, op te vangen, zodat het antwoord op de eerste twee vragen, niet noodzakelijk en uitsluitend samenvalt met het antwoord op de (verboden) vraag of betalend parkeren moet worden ingevoerd.

Vraag 3

Indien de eerste twee vragen toch als ontvankelijk beoordeeld zouden worden, kan de adviescommissie dan zelf aangeven met welke vraag of vragen dit project aan een volksraadpleging moet onderworpen worden zonder dat het risico bestaat dat de vraag of vragen niet beantwoord worden omwille van het betalend parkeren, nu er al een ruim debat over gevoerd is geworden en de onderlinge verbanden duidelijk zijn? Kan de commissie in dat geval aan de gemeenteraad zelf een voorstel van vraagstelling doen?

De Commissie heeft unaniem beslist om op de derde vraag geen antwoord te geven.

In de eerste plaats behoort het niet tot de bevoegdheid van de Commissie om in het kader van haar ruim opgevatte adviesopdracht nieuwe vragen op te stellen in de plaats van besturen of initiatiefnemers. Als de Commissie in het verleden al aanpassingen aan de vraagstelling heeft gesuggereerd, dan betreffen deze suggesties enkel de verfijning van voorgestelde vragen in het licht van het wettelijke of decretale kader, in het licht van het wetenschappelijk onderzoek verricht rond de vraagstelling in volksraadplegingen of in het licht van de achterhaalde feitelijke omstandigheden. In dat

verband kan de Commissie hoogstens opmerken dat het gebruik van het woord 'gemoderniseerd' in de oorspronkelijke vraag 1 omwille van de vaagheid en algemeenheid minder aangewezen is. Dit begrip wordt bijgevolg beter vervangen door een meer concrete verwijzing naar de plannen tot herinrichting van de Grote Markt.

In de tweede plaats kan de Commissie niet meewerken aan het opstellen van vragen die een bepaald antwoord uitsluiten. Vragen van een gemeentelijke volksraadpleging behoren immers zo te worden opgesteld dat vooraf geen enkel antwoord kan worden uitgesloten om welke reden ook dit antwoord zou zijn ingegeven. Dat artikel 214 §1 van het Gemeentedecreet bepaalt dat een aantal onderwerpen geen voorwerp kunnen uitmaken van een gemeentelijke volksraadpleging, betekent overigens niet dat deelnemers aan een volksraadpleging over toegelaten onderwerpen bij het uitbrengen van hun stem geen rekening zouden houden met aspecten die verband houden met verboden onderwerpen (bijv. budgettaire aspecten).

DIT ADVIES WERD UITGEBRACHT MET EENPARIGHEID VAN STEMMEN.

De Voorzitter,

Brecht Steen.